

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Κείμενο 1

Η γλώσσα των νέων

Οι **νέοι** έχουν πάντοτε την τάση να διαφοροποιούνται με το ντύσιμο, την αισθητική του σώματος, τη συμπεριφορά και τη **γλώσσα**. Η λεγόμενη «γλώσσα των νέων» αποτελεί ιδιαίτερο κώδικα επικοινωνίας αυτής της ηλικιακής ομάδας, γλωσσική παραλλαγή που διαφοροποιεί τους χρήστες της, κατασκευάζοντας συγχρόνως τη συνοχή της ομάδας. Οι αποκλίσεις της γλώσσας των νέων, οι νεολογισμοί και οι γραμματικές παραβιάσεις εκφράζουν τις αλλαγές στα πρότυπα συμπεριφοράς, τις ιδέες, τις αξίες και τους κανόνες της κοινωνίας. Με τους νεολογισμούς, τις ιδιωματικές εκφράσεις και λέξεις, οι νέοι μεταδίδουν **μηνύματα** διάκρισης από τις παλιότερες γενιές, εκφράζουν αμφισβήτηση αρχών και αξιών.

Η χρήση της γλώσσας από τους νέους ενοχλεί, επειδή ακριβώς μεταδίδει έμμεσα αλλά ισχυρά τέτοια νοήματα **αμφισβήτησης**. Και είναι συνηθισμένη παρανόηση να κρίνεται σαν «λαθεμένη», «φτωχή» ή «κακής ποιότητας». Την άρνηση των αξιών, την παραβίαση των απαγορεύσεων, την επιθετικότητα, και την καταστροφή της «καθώς πρέπει» ομιλίας συχνά οι τυχαίοι ακροατές, κι όχι συνήθως οι συνομιλητές δέκτες, την ακούνε σαν γλωσσική καταστροφή, ενώ είναι γλωσσική δημιουργικότητα.

A. Φραγκουδάκη. (1987). *Γλώσσα και ιδεολογία*, 72-73. Αθήνα: Οδυσσέας (διασκευή).

Κείμενο 2

[Γλώσσα και ηλικιωμένοι]

Οι νέοι άνθρωποι νιώθουν ότι οι ηλικιωμένοι δεν καταφέρνουν να προσαρμόσουν την ομιλία τους στα σύγχρονα δεδομένα. Επίσης, οι νέοι πιστεύουν πως ο λόγος των ηλικιωμένων είναι παλιομοδίτικος και ξεπερασμένος. Επομένως, οι γλωσσικές «συναντήσεις» νέων και ηλικιωμένων αλλά και γενικότερα η επικοινωνία μεταξύ τους είναι πιθανό να μην επιτυγχάνεται, ενισχύοντας έτσι υφιστάμενα στερεότυπα.

Είναι γνωστές οι προσδοκίες που κυριαρχούν για τη συμπεριφορά των ανθρώπων και τον τρόπο διαχείρισης του λόγου τους, όταν φτάσουν σε μια συγκεκριμένη ηλικία. Οι αντιλήψεις αυτές υποχρεώνουν πολλές φορές τους ηλικιωμένους ανθρώπους να συμπεριφέρονται γλωσσικά, όχι όπως επιθυμούν, αλλά

«σύμφωνα με την ηλικία τους». Επομένως, το κοινωνικό κόστος στις περιπτώσεις που δεν «εκφράζεται» κάποιος σύμφωνα με την ηλικία του μπορεί να είναι μεγάλο. Ίσως, γι' αυτόν τον λόγο οι ηλικιωμένοι άνθρωποι να χρησιμοποιούν «τη γλώσσα των ηλικιωμένων», όχι τόσο εξαιτίας της ηλικίας τους όσο επειδή αναγκάζονται να συμμορφωθούν στις κοινωνικές προσδοκίες. Με αυτόν τον τρόπο, όμως, η **επικοινωνία μεταξύ γενεών** μπορεί να γίνει προβληματική και να έχει σημαντικές επιπτώσεις στην ψυχολογική και σωματική υγεία των ανθρώπων.

M. A. Hogg - Gr. M. Vaughan. (2010). *Κοινωνική Ψυχολογία*, 717-718. (μετ. Ερ. Βασιλικός, Αλ. Αρβανίτης). Αθήνα: Gutenberg (διασκευή).

ΘΕΜΑΤΑ

A1. (Μονάδες 15)

A1. Ποιες είναι, σύμφωνα με το δεύτερο κείμενο, οι απόψεις των νέων για τον τρόπο με τον οποίο χρησιμοποιούν τη γλώσσα οι ηλικιωμένοι; (60-80 λέξεις)

(μονάδες 15)

A2. (Μονάδες 10)

A2. α. Να επισημάνετε δύο διαρθρωτικές λέξεις στη δεύτερη παράγραφο του δεύτερου κειμένου.

(μονάδες 5)

A2. β. Να αιτιολογήσετε τη χρήση τους.

(μονάδες 5)

B1. (Μονάδες 10)

B1. Να δημιουργήσετε μία παράγραφο 50-60 λέξεων, στην οποία να χρησιμοποιήσετε τις λέξεις/φράσεις των κειμένων με **έντονη γραφή**, με βάση τη σημασία τους στο κείμενο: **νέοι, γλώσσα, μηνύματα, αμφισβήτηση, επικοινωνία μεταξύ γενεών.**

(μονάδες 10)

B2. (Μονάδες 15)

B2.α. Να επισημάνετε στα κείμενα δύο παραδείγματα μεταφορικής/συνυποδηλωτικής χρήσης της γλώσσας.

(μονάδες 10)

B2.β. Να αιτιολογήσετε τη χρήση τους.

(μονάδες 5)